

NOU 2014 : 14 FAGSKOLEN - ET ATTRAKTIVT UTDANNINGSVALG

HØYRINGSUTTALE FRÅ ROGALAND FYLKESKOMMUNE,

VEDTATT AV FYLKESUTVALGET DEN 17-03.2015.

1 INNLEIING

Rogaland fylkeskommune (RFK) vil innleiingsvis gi ros til fagskuleutvalet for grundig og godt arbeid.

Utvalet føreslår ei fagskulereform med målsetjing om å realisera fagskulen sitt uforløynte potensial. Det lovar godt.

RFK seier seg einig i, og støttar opp om utvalet sine fem definerte overordna hovudutfordringar for norsk fagskuleutdanning kor det er naudsynt å setja i verk tiltak:

- fagskulen sin plass og status i det norske utdanningssystemet
- arbeidslivet sitt eigarskap til fagskulen og fagskulen si rolle i å dekkja arbeidslivet sin trong for kompetanse
- kvalitet i fagskuleutdanninga
- ansvar og styring av fagskulane
- sikra stabile finansielle ramar for fagskulane og fagskuleutdanninga

2 REFORM OG TILTAK

Utvalet føreslår 49 konkrete forslag til tiltak med ansvarsdeling på staten, fagskulane, partane i arbeidslivet, organisasjonane i arbeidslivet, avtakande arbeidsliv og universiteter og høgskular.

Kunnskapsdepartementet ber om at høyringsuttalelsane har fokus på lista over tiltak.

RFK kan slutta seg til innretting på utvalet sitt forslag til reform, og til dei fleste av dei 49 tiltaka. RFK vil slik nøya seg med å kommentera der RFK har nyansert eller avvikande syn på forslag til tiltak.

2.1 Eigarskap.

Utvalet føreslår å overføra eigarskapet av fagskulane frå fylkeskommunane til staten,

og å organisera fagskulane som statlege forvaltningsorgan med særskilde fullmakter.

Hovudargumentet for slik ordning er at dette vil gi høgare status ved å klargjera at fagskulane er ein likeverdig del av den tertiære opplæringa som er staten sitt ansvar.

Det blir vidare argumentert med at statleg eigarskap pliktar staten kva gjeld finansiering, dimensjonering og kvalitet.

Vidare hevdar utvalet at hovudbiletet er at fylkeskommunane i svært liten grad har tatt ei aktiv rolle som forvaltar av fagskuletilbodet.

Med forvaltningsreforma fekk fylkeskommunane ansvaret for både drift og finansiering av fagskuleutdanninga. Fylkeskommunane står i dag fritt til å avgjera om fagskuletilbodet skal realiserast i eigen regi eller ved finansiering av private aktørar.

Utvalet meiner det er uheldig at fylkeskommunane har ei dobbelrolle ved både å vera tilskotsforvaltar og skuleeigar, og dermed motta tilskot frå seg sjølv.

RFK vil hevda at det nok kan førast argument for både statleg og fylkeskommunalt eigarskap, men ser at kiv om eigarskap ikkje må vera til hinder for å lyfta fagskuleordninga kva gjeld posisjon, kvalitet og som effektiv kompetanseleverandør til samfunn og næringsliv.

Men reint prinsipielt meiner RFK at det er å gå i feil retning å gå frå fylkeskommunalt til statleg eigarskap, så kort tid etter forvaltningsreforma.

RFK vil peika på at fagskulane i dag for de meste har tilhald i fylkeskommunale bygg og anlegg og nyt godt av fylkeskommunal kompetanse, lærekrefter og anna infrastruktur.

Det vil vera ressursløsing om ein gir dette på båten for så å byggja /etablera nye anlegg og strukturar.

Difor vil RFK føreslå, om det blir endring i eigarskapet, at det blir opna for ordningar der fylkeskommunane både kan leiga ut lokale og drifta fagskulane på vegne av staten.

Utvalet peikar også på at dette kan vera veg å gå.

2.2 Kor mange?

Utvalet føreslår å redusera offentlege fagskular frå 46 i dag til mellom 5 og 9.

Dette for å skapa og sikra robuste fagmiljø og sikra og styrke kvaliteten.

Vidare blir det hevda at 5 blir nemnt sidan 5 er ein vanleg regional inndeling av landet. RFK vil hevda at dette er feil og slik sett eit svakt argument.

Grunngjevinga for å føreslå maks 9 er at dei nye fagskulane skal dekkja geografisk område tilsvarande minst to fylke.

RFK meiner heller ikkje dette må vega tungt eller vera avgjerande.

RFK vil hevda at det i dag må vera rett målsetjing med ein fagskule i kvart fylke, og så eventuelt justera etter kva utfallet måtte bli av den varsla kommunereforma.

RFK vil peika på at det er stor variasjon fylka i mellom kva gjeld næringsstruktur og næringslivskompleksitet.

Etter som fagskulane si primæroppgåve er å tilføra næringslivet rett og relevant kompetanse til ei kvar tid, kan det nok argumenterast sterkt for at t.d. Rogaland fylke, med sin sterke næringslivsstruktur, fullt ut kan dokumentera behovet for « Fagskulen Rogaland.»

RFK vil gi styrkje til slik argumentasjon.

Når utvalet omtalar dei regionale møta dei har hatt, står det referert i innstillinga etter møtet i Stavanger 20 mars 2014 : «Det ble også tydelig for utvalget at det i Rogaland jobbes meget godt med fagskuleutdanning.»

RFK ber departementet merka seg det.

Vidare vil RFK peika på at dess færre fagskular, dess lenger avstand mellom fagskulane, dess færre kan kombinera fagskuleutdanning med jobb.

2.3 Ansvarsdeling , struktur og styring.

Utvalet føreslår :

Stortinget vedtek lover og løyver midlar til fagskulane over statsbudsjettet.

Kunnskapsdepartementet (KD) har overordna ansvar for utdanning i landet, og for å integrera fagskulen betre i utdanningssystemet. Utvalet meiner KD må ha ansvar for dimensjonering av fagskuletilbodet.

NOKUT blir tillagt ansvaret for akkreditering av fagskular, men ved at ein større del

av ansvaret for godkjenning av enkeltutdanningar blir lagt til fagskulane.

Nasjonalt fagskoleråd er i framtida tiltenkt hovudansvar for råd og anbefalingar som gjeld overordna problemstillingar for fagskulesektoren. Rådet skal syta for at KD, NOKUT og fagskulane kan utvikla kvaliteten og relevansen på fagskuleutdanningane og på fagskulen som skuleslag.

Nasjonale fagråd skal gi råd knytt til utdanningar innan eigne område som helse- og oppvekstfag, tekniske fag, merkantile fag, kreative fag og samferdslefag. Desse skal gi faglege råd til Nasjonalt fagskoleråd, KD, NOKUT og fagskulane. Fagråda skal gi råd om dimensjonering av tilbod innan eigen sektor.

Fagskulane skal bli færre ved samanslåingar. Viktig målsetjing med samanslåingar er å styrkja administrasjonane på skulane. Fagleg og administrativ styrkje skal setja dei i stand til å tilby kvalitativ god opplæring i alle sine utdanningsprogram. Dei skal kunna spela ei aktiv rolle i å utvikla utdanningstilbod for sin region og fagprofil. For å oppnå det må fagskulane ha god kommunikasjon med arbeidslivet og ha gode samarbeidsorgan. For å oppnå slik styrke blir det viktig at det på fagskulen er profesjonell leiing og stab hevdar utvalet.

RFK vil framheva at noko av det viktigaste gode med fagskulane er at dei ved lokal forankring er omstillingsdyktige .

Med nært samarbeid med lokalt og regionalt arbeidsliv og næringsliv, kan fagskulane levera kunnskap og kompetanse i tråd med det næringslivet til ei kvar tid ber om, og kan fanga opp og korrigera i samsvar med regionale/lokale konjunktursvingingar og strukturendringar.

Det er dette med å levera «skreddarsydd kompetanse» som næringslivet set så stor pris på , snakkar så godt om og likar å vera premissleverandør til.

RFK ser faren i at den føreslegne nye strukturen kan føra til meir byråkrati , stivbeint og rigid styring og sterkare sentralisering.

Ulempene er i så fall tap av lokal forankring og tilpassing, og manglande samsvar mellom regionale behov og sentrale vedtak.

Dette kan ein gå i møte ved å gi fagskulane større grad av autonomi innan rammer fastsett sentralt kva gjeld kvalitet på utdanning og personell, og ved at fagskulane sine lokale styrer får mandat til å avgjera innretning på fagskuleutdanningane og dimensjonera i samsvar med behov til lokalt/regionalt næringsliv.

2.4

Der er for tida mange strukturendringar innan høgskule- universitetssektoren, og resultatet av det kan bli at mange høgskular blir del av eit universitet.

Slik kan profesjonsutdanningane bli meir akademiske enn idag, og gi studentane nye studieløp frå bachelor - til mastergrad. Om så skjer, vil ny og forsterka fagskuleutdanning kunne ta over rolla dei tradisjonelle profesjonsutdanningane har i dag, med meir praksisretta utdanning.

3. ANNA.

3.1 Fagskule i landbruket.

Norges Bondelag og andre sentrale aktørar innan landbruket har tatt initiativ til at det blir oppretta eit nasjonalt utval for fagskuleutdanning innan lanbruket.

Frå landbruksfylket Rogaland sin synsstad er dette på høg tid, og RFK vil sterkt tilrå at det blir lagt tyngde til dette arbeidet.

3.2 Vegen vidare

Avslutningvis vil RFK signalisera at det er målet å framstå som positiv, kreativ og løysingsorientert samarbeidspartner i arbeidet med å gjennomføra fagskulereforma.